

dan toch wel één der redenen tot mijn daarna volgende bredere argumentatie in „de Reformatie”. Dat ik docent v. d. Schuit niet wil begrijpen, heb ik hem wel anders doen zien. Voordat ik op de kwestie van het in de rectorale rede gegeven citaat van dr. Kuyper (betreffende de steengroef) dieper inging, heb ik hem eerst persoonlijk gevraagd, eenige weken geleden, of hij mij zegge kon, waar het stond. Dat was dus juist met de bedoeling, dat ik niet langs hem heen zou redeneeren, doch de „kettorsche” uitspraak van dr. Kuyper zou kunnen bestudeeren in haar verband, om alzoo den achtergrond van docent v. d. Schuit's redeneering te beter te kunnen verstaan. Docent v. d. Schuit heeft mij niet de plaats uit E. Voto kunnen aangeven, ik heb er nog eens naar gezocht; maar in elk geval is het wel een bewijs, dat ik hem trachtte te begrijpen.

2. Het verwondert mij meer dan ik zeggen kan, dat docent v. d. Schuit hier met Bavinck komt aandragen. Het liep over dr. Kuyper. Van dr. Kuyper gaf doc. v. d. Schuit een (we zullen hopen) citaat; van de „Kuyperiaansche” richting oordeelde hij: Kuypers naam werd herhaaldelijk, die van Bavinck geen enkelen keer genoemd. En het ging, zoowel in de rede van docent v. d. Schuit zelf als in mijn eerste opmerkingen (in „de Bazuin”), die daartegen zich keerden, enkel en alleen over de vraag, wat dr. Kuyper van de metanoia (een der 2 termen voor de bekeering) leerde.

Nu komt docent v. d. Schuit zich ineens op Bavinck beroepen.

Maar bij hen, die „tot oordeelen bevoegd zijn” komt bij daarmee geen stap verder. Want hij moet weer naar dr. Kuyper toe. Dat is een noodzakelijk gevolg van zijn eigen betoog. Hij heeft de voor het Apeldoornsch gehoor zeker indrukwekkende vergelijking getrokken tusschen dr. Kuyper en Hegel. „In Kuypers machtigen geest”, zoo schreef docent v. d. Schuit, „zien wij dit alles” (dus ook de onderscheiding van „metanoia” en „epistrophe”, K. S.) „als een groot organisch geheel en aan zijn dogmatiek kan de glans van het intellectuele niet ontzorgd worden. Maar af schittert alles in intellectuele kleuren” — zoo vervolgde de redenaar te Apeldoorn — „voor den Geref. theoloog is niet het eerste of het stelsel begripmatig zuiver maar of het schriftuurlijk en confessioneel is. In Hegels denkleer staan wij verbaasd over zijn begrip-matige structuur. Maar alleen de Hartogianen en geen Geref. theoloog zal dit filosofisch-redelijke ook schriftuurlijk redelijk vinden. Dat een Dogmatisch stelsel voor ons denken sluit als een bus, zegt nog niets voor de schriftuurlijke waarde van zulk een stelsel”.

Aldus sprak docent v. d. Schuit.

Over de zeer gevaarlijke tegenstelling tusschen filosofische redelijkheid en bijbelsche redelijkheid zullen wij nu maar niet verder redeneeren. De lector Wissen en de docent v. d. Schuit kunnen, als geen van beiden de consequenties van eens gegeven uitspraken verzwaagt, het curriculum van Apeldoorn Theol. School nog wel eens de vraag voorleggen, of het onderwijs aldaar „sluit als een bus”. Maar dat is een kwestie luiten ons.

Wij willen slechts dit ééne vastleggen: volgens docent v. d. Schuit sluit Kuypers dogmatiek als een bus. Daartoe behoort nu, volgens herhaalde verzekering, ook de bewering, dat „metanoia” wedergeboorte en „epistrophe” bekeering is. En eveneens, dat tusschen die twee „scherp onderscheid” is; het zijn de eigen woorden van docent v. d. Schuit. Nu heb ik getracht, daarbij opzettelijk me tot dr. Kuyper beperkende, aan te toonen, dat het onderscheid, dat dr. Kuyper ziet tusschen metanoia en epistrophe, heel anders is dan docent v. d. S. geloof. Is mijn bezwaar tegen de wijze, waarop dr. Kuyper door doc. v. d. S. wordt weergegeven, ongegrond, dan noeme hij de bewijzen uit Kuyper zelf. En is mijn bedenking gegrond, dan moet docent v. d. Schuit gaan erkennen, dat voor zijn besef de dogmatiek van Kuyper nog niet sluit als een bus (maar dan vervallen alle aanklachten die doc. v. d. S. bij wijze van deductie uit Kuypers leer tegen hem formuleerde); of... dat de polemiek van doc. v. d. S. nog niet sluit als een bus; maar dan moet hij eerst weer naar Kuyper terug, om dan daarna over Bavinck te spreken.

Met een citaat van iemand anders dan Kuyper zelf kan het debat niet verder komen.

3. Dat docent v. d. Schuit verwijst naar Bavinck, is overigens, wanneer wij zijn eigen opvatting willen taxeeeren, een verblijdend verschijnsel. Want het kost niet veel moeite, Bavinck tegen docent v. d. Schuit zelf te keeren.

Wij noemen enkele tegenstellingen tusschen docent v. d. S. en Bavinck:

A. Doc. v. d. S. leert: metanoia is wedergeboorte; Bavinck zegt, dat metanoia (in tegenstelling met „metameleia”) bekeering is en dat ze inzonderheid voor de Gereformeerden, niet in graad slechts, maar in beginsel en wezen van de penitentie (het berouw) onderscheiden is; en dat nu deze bekeering (de metanoia) wortelt in de wedergeboorte in engeren zin. Voor doc. v. d. S. is de metanoia dus de wortel; voor Bavinck wat uit den wortel opkomt. (Dogm. 2e, 3e dr., IV, 149).

B. Doc. v. d. S. verklaart, tot tweemaal toe: de metanoia is een radicale innerlijke omkeering, en het verdient aanbeveling, te zeggen, dat deze geen andere is dan de palingenesie of wedergeboorte, waarvan Christus spreekt tot Nicodemus. Maar Bavinck zegt: de bekeering, ook als metanoia gezien (hij verwijst naar Hand. 2:38, Openb. 2:5, 16 v.), is behalve voortgaand werk van God, ook al een daad des menschen, die wel aan de wedergeboorte verbonden, maar toch ook daarvan wel degelijk onderscheiden is; die opkomt uit het tevoren ingestorte leven (Magn. Dei, 495).

C. Doc. v. d. S. zegt: de metanoia is hetzelfde als de wedergeboorte; deze nu voltrekt zich volgens hem in „wat de moderne psychologie noemt: het onderbewustzijn” (bl. 16) Bavinck zegt: de inwendige zinsverandering, wanneer ze metanoia heet, raakt het bewuste leven: ze beweegt den mensch zich van het zondig leven af te wenden, laat dat zondig ver-

leden zien in het licht van Gods aangezicht, en gaat dan ook bij de bekeerde joden en heidenen van het N.T. gepaard met de uiterlijk waarneembare omkeering (epistrophe). (Dogm. IV, 133, 133, Magn. Dei 493). Maar de bekeering volgt op de wedergeboorte, en gaat er niet mee „gepaard”.

D. Docent v. d. S. zegt: de wedergeboorte is eerst; daarna komt het „uitbreken in kernen, in klagen, in zoeken, in buigen”. En die wedergeboorte is bij hem identisch met de metanoia; deze gaat dus ook aan dat uitbreken in kernen etc. vooraf. Bavinck leert: de ware metanoia komt volgens 2 Cor. 7:10 (waar van metanoia sprake is) op uit de droefheid naar God. (Dogm. IV, 135).

E. Docent v. d. S. meent, dat het met Kuypers „als een bus sluitend” systeem samenhangt, dat Paulus wedergeboren en toch een vijand van Christus en een vervolger der gemeente was. Bavinck neemt het evenwel voor die gedachte op; nog wel op een der bladzijden, waarnaar inzonder hier verwijst (Dogm. IV, 136). Dus acht Doc. v. d. S. dat het zuivere begrip van „metanoia” onvereenigbaar is met de gedachte van Paulus' wedergeboorte vóór Damascus; maar Bavinck, op wien docent v. d. S. zich beroept (behoort die soms niet tot de „neocalvinistische RICHTING”? indien niet, dan wordt het bezwaar dat ik tegen de rede in het begin dezer polemiek opperde, nog veel en veel grooter). Bavinck acht zuivere exegese van „metanoia” wel overeenigbaar met de in Apeldoorn als breukenslaande ketterij uitgeroepen gedachte, dat Paulus al wedergeboren was, voordat Christus hem liet zien, dat de Messias gekomen was in den gekruisten Jezus.

Ik neem dus graag het verzoek van docent v. d. Schuit over. Mag ik allen, die tot oordeelen bevoegd zijn, verzoeken te lezen, wat Dr. Bavinck schrijft in zijn Dogmatiek, blz. 58—59; blz. 133—136?

Zij zullen zien, dat niet alleen dr. Kuyper docent v. d. S. tegen zich heeft, maar dat ook docent v. d. S. Bavinck tegen zich heeft.

4. Ik wilde overigens, dat de verdediging van doc. v. d. S. wat minder zwak was. Terwijl ik hem letterlijke citaten uit Kuyper voorleg, met de pagina er bij, komt hij met een verwijzing naar een stuk van Bavinck, zonder te zeggen, heel duidelijk, waarin nu het verschil ligt tusschen Bavinck en mij en welke de quintessence is van Bavinck's betoog in deze Apeldoorn tegemoetkomende passage.

Van Kuyper noemt hij een bepaalde „uitspraak”, maar blijft in gebreke, te zeggen, waar het staat. En van Bavinck zegt hij, waar iets staat, doch blijft in gebreke een bepaalde „uitspraak” te noemen.

Duidelijk spreekt docent v. d. S. niet.

En dat behooft hij onzentwege ook volstrekt niet. Als hij nu maar erkent, dat hij dr. Kuyper's opvatting over de metanoia onzuiver heeft weergegeven, dan laat ik hem gaarne met rust. Wij vallen hem niet aan; maar hij valt „onze richting” aan en daartegen gaaf de verdediging.

En docent v. d. S. behoort ons niet duidelijk te maken, dat hij niet geloof al wat ik bij wijze van consequentie uit zijn woorden haalde. Zelf heb ik duidelijk genoeg aangegeven, dat ik er geen seconde aan dacht, hem al dat moois in de schoenen te schuiven, en dat ik daarom den kant der „oofelijkheid” niet op wil. Ik verklaarde duidelijk genoeg, dat ik hier een vergissing in het spel zag komen.

Maar docent v. d. Schuit ontkomt er niet aan: hij heeft zichzelf den pas afgesneden.

Had — ziedaar een eerste mogelijkheid — had doc. v. d. Schuit geschreven: metanoia is: de wedergeboorte met insluiting van de daarop volgende, het bewustzijn rakende, bekeering, dan zou ik hem over dit gevoelen niet hebben aangevallen, al doelde ik het niet.

Of — een tweede mogelijkheid — had docent v. d. Schuit geredeneerd: metanoia is: de bekeering, maar dan met insluiting, althans in veel gevallen, van de wedergeboorte, dan had ik ook gezwoegen.

Het schijnt, dat docent v. d. Schuit dezen kant nu langzamerhand uit wil. Zijn verwijzing naar Bavinck lijkt in die richting tenminste te wijzen.

Maar als hij dien kant werkelijk op wil, dan moet hij eerlijk erkennen, dat hij daarmee zijn draai genomen heeft en reeds feitelijk herroept, wat hij in werkelijkheid tot tweemaal toe schreef. Ik geef hem toe, dat in één van DIE beide gevallen hij zich, althans gedeeltelijk, voor tot oordeelen bevoegden, op Bavinck zou kunnen beroepen. Dat wist trouwens iedereen onder de zoodanigen allang. Maar wij werpen dan tegen, dat iemand, die zich zich zachtken van zijn eigen woorden afmaken wil, den opponent niet moet zwart maken vanwege niet-begrijpen-willen; en voorts, dat, indien docent v. d. Schuit één van deze twee kanten uit wil, hij aan Bavinck's hulp voor het eigenlijke geding nog niets heeft, omdat hij over Kuyper's woorden en de daaruit vloeiende consequenties bevoelde te ooreen.

Intusschen, zoolang docent v. d. Schuit zijn zwenking niet rondt, erkent, maar ze door een aanklacht tegen mij en een vage verwijzing naar Bavinck maskeeren wil, ontzeggen wij hem de hulp van Bavinck.

Want die was alleen mogelijk in één van de beide zoeven genoemde gevallen.

Doch geen van die beide mogelijkheden doet zich voor. Ieder kan lezen, dat docent v. d. Schuit een derde geval schiep. Hij leerde, noch dat metanoia wedergeboorte is met insluiting van de bekeering, noch dat metanoia bekeering is met terugslag op de wedergeboorte; maar hij leerde een derde: metanoia IS DE wedergeboorte; en deze is scherp onderscheiden van de bekeering, epistrophe. Wilde docent v. d. Schuit op één van de beide bovengenoemde wijzen de twee begrippen in elkander laten overvloeien, dan zou hij een heel klein eindje achter Bavinck kunnen aanronden. Maar geen zeewater wisch al het feit, dat docent v. d. S. de twee begrippen juist uit elkaar gehaald heeft, en dan zó, als hij het deed.

Hij heeft dus niet gezegd: metanoia is onderscheiden van de epistrophe, zoals de eene vorm van bekeering zich van den anderen onderscheidt. Maar zijn verzekering luidt: metanoia is wedergeboorte, en die staat hier tegenover het begrip: bekeering. En zó heeft docent v. d. Schuit het begrip metanoia losgemaakt

van hetgeen in het waarneembare ligt; tusschen wedergeboorte en bekeering neemt hij immers ook een scherpe onderscheiding aan; hij meent zelfs, dat de man, die ons oog voor dat verschil tusschen wedergeboorte en bekeering geopend heeft een eerepalm waard is. Die man is Kuyper. Maar dr. Kuyper kan dit ééne christelijk-gereformeerde eereleeken alleen bewaren als men meent wat hij zegt: dat wedergeboorte en bekeering onderscheiden zijn als verborgen levenskiem en uitbrekende levenswerking. En het is DEZE scherpe onderscheiding, die docent v. d. S. óók heeft aangenomen tusschen „metanoia” en „bekeering”.

En als docent v. d. S. nu nóg volhoudt, dan wil ik hem vriendelijk vragen, nu eens niet naar Bavinck überhaupt te verwijzen, want deze geheimzinnigheid brengt ons niet verder. Dan vraag ik hem, precies aan te geven, welke bepaalde uitspraak van Bavinck hem voor annexatie geschikt dunkt. Bij voorbaat verzeker ik hem, te zullen herroepen, als hij er in slaagt te bewijzen, dat Bavinck tusschen metanoia en epistrophe principieel dezelfde scherpe onderscheiding maakt als er ligt in de Kuyperiaansche onderscheiding tusschen wedergeboorte en bekeering. Want dáár op baseert zich de rede van docent v. d. S. Docent v. d. S. moet zich niet met algemeenheden van de kwestie afmaken. En als hij de consequentie van zijn eigen woorden niet goed meer aandurft, dan moet hij niet klagen, dat ik hem niet begrijpen wil, maar erkennen, dat hij zich niet goed heeft uitgedrukt.

Van den wil tot begrijpen gesproken, wanneer vertelt docent v. d. Schuit aan zijn „Wekker”-lezers eens eerlijk, dat hij de professoren van Kampen en Amsterdam over hun schrappen van Genesis I uit het debat-Gel. kerken niet goed begrepen heeft, zooals de nadere, door hem verzwoegen, verklaring van de Heraut bewijst?

K. S.

P.S. Ook dit artikel bleef een week liggen ter drukkerij.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

De onfeilbaarheid der Apostelen en Petrus' houding te Antiochië.

M. d. R. te 's-H. zond de volgende vraag in:

Mag men met een beroep op Matth. 18:17 en 18 zeggen, dat de Apostelen onfeilbaar waren, en, zoo ja, hoe is daarmee dan te rijmen het feit, dat Paulus Petrus bestraffen moest omdat Petrus te Antiochië het hield met degenen die uit de besnijdenis waren, en zich afscheidde van de heidenen (Gal. 2)?

De vraag is een tweeledige. Ze geldt in de eerste plaats het onfeilbare gezag der Apostelen; en in de tweede plaats, in verband daarmee, de houding van den Apostel Petrus te Antiochië, waarvan de Apostel Paulus in Gal. 2 melding maakt.

De eerste vraag heeft me verwonderd, eerlijk gezegd ook bedroefd. Ik mag toch veronderstellen, dat M. d. R. trouw lezer als hij is van ons blad, behoort tot de Gereformeerde kerk. En dan houde hij het mij ten goede, dat zijn vraag naar de onfeilbaarheid der Apostelen me smartelijk aandeed.

Ik kan me niet voorstellen, dat ze voor een lid eener gereformeerde kerk, in volen ernst een vraag is. Ze raakt toch waarlijk niet iets dat aan den omtrek onze belijdenis ligt. Ze staat in het middelpunt. Ze geldt niets minder dan de goddelijke autoriteit en onfeilbaarheid der H. Schrift, den eenigen grond en regel van ons christelijk geloof. Ze behoort daarom tot de dingen, die op elke catechisatie aan de orde komen, en waaromtrent niemand, die het catechetisch onderwijs trouw volgt, in onzekerheid behoort te verkeerren.

Ik ben er dan ook eigenlijk verlegen mee, deze vraag hier nog te beantwoorden. Ik heb het gevoel, er ons lezers mee te beledigen. Maar misschien willen ze me toestaan den vrager althans van eenig bescheid te dienen.

En dan moet ik beginnen hem den eenigen tekst, waarop hij meent het Apostolisch gezag te kunnen groden, te ontnemen. Als hij Matth. 18:17 en 18 even in zijn Bijbel naleest, zal hij zelf dadelijk ontdekken, dat Christus het daar niet heeft over het gezag der Apostelen, maar over het gezag der kerkelijke tucht.

De onfeilbare autoriteit der Apostelen is gegrond op de volgende feiten: 1e. dat onze Heere Jezus Christus zelf hen verkoort en riep tot hun ambt (Joh. 6:70, 13:18, 15:16 en 19); 2e. dat Hij ze stelde om na zijn heengaan door woord en geschrift, voor de Joden en voor heel de wereld, zijn getuigen te zijn (Luk. 24:28, Joh. 15:27, Matth. 28:19, Joh. 17:20, Hand. 1:8); 3e. dat Hij voor de vervulling dezer roeping hun schonk den Heiligen Geest (Joh. 15:26 en 27, Matth. 10:20, Joh. 14:26, 16:7, 13 en 14, 20:22, 16:14); 4e. dat Jezus van het geloof in hun woord de zaligheid afhankelijk stelt (Matth. 10:14 en 15, Lukas 10:16); 5e. dat de Apostelen zich bewust waren van de waarachtigheid van hun getuigenis (Joh. 19:35, 1 Joh. 1:1—4, 3 Joh. 12), als het eenig Evangelie (Gal. 1:12), als het woord Gods (1 Thess. 2:13), als regel voor geloof en wandel (2 Thess. 3:14), als het fundament der Gemeente (Ef. 2:20). Een reeks van getuigenissen die gemakkelijk met een vijfvoud te vermeederen zouden wezen, doch die op zich zelve afdoende zijn en den weg wijzen tot andere.

Maar — zoo luidt de tweede vraag van d. R. — hoe nu met deze onfeilbaarheid der Apostelen te rijmen het feit, dat de Apostel Paulus te Antiochië den Apostel Petrus bestraffen moest, omdat deze weigerde zich met de christenen uit de heidenen aan één tafel te zetten?

De oplossing is zeer eenvoudig.

Wat Paulus in Petrus te bestraffen had was geen dwaling in de leer, maar een afwijking van de ook door Petrus op het Jeruzalemsche Convent (Hand. 15) als waar erkende leer, in zijn gedrag jegens de christenen uit de heidenen. Een struikeling in den wandel dus. De Apostel Paulus zelf zegt in Gal. 2, dat Petrus niet deed zooals hij deed uit dwaling ten opzichte van de waarheid, maar „uit vrees voor degenen, die uit de besnijdenis waren.”

Met de onfeilbaarheid der Apostelen, die niet hun

wandel, maar derhalve niet V.

Correspondentie vraag is te beantwoorden over zó groot met hartelijk

Wilma, Vist

Van de geleden van schenhande raide schet

Het is de van een tijde ma er vele den bundel type, dat v Schrijfster haal, waar hangt en onbevredigd personen it alleen maa het niet in om hun v tegen den : teekent. En ook niet ve beeld-in-pro Bier is d naam word („zij”) op zonnwarme Uit enkele zijn vrouw tot dit gaa wogen, omc niet meer ziekte verm gebleven, w loop van ti algeheel he land. Dat i beteekeenis l hoofdgebeur tend produc ook verder beteekeenis l wagreist v tegemoet. U heele psych En dan sl duwbeeld he dag aan dap plekje bij d ala in pan-zee in haar wing van v exotische w boot in en h alles inde den enthous natuur, yoo zijn denken lsfde en zij de — en d gedachten = teruggaan.

Zijn vrou-berijen heen zij óók alles wekt en vo Ze moet hee Herinnering, man geheel gezellin sch is. Nog mee deren Vrien en dan haat hem, na z'n laat: Visioe iets van Ho-landsche ve waar hij zie shag, met i de dagenla gestel.

Zeet merf in zijn vrie van z'n vrogstig hem delijker en wikkelen, s meer, omdu anderen ka opheffende In Afrika in de stad schilder bet de schoonhe

3. Uit va